

Pragmatisk förmåga och pedagogik – finns det ett samband?

Pernille Holck är utbildad logoped och har många års erfarenhet av arbete med barn och ungdomar med grava rörelsehinder. 2009 disputerade hon på avhandlingen *Pragmatic Ability in Children with Onset Brain Damage*. Pernille arbetar nu som forsknings- och utvecklingsledare inom Habilitering & Hjälpmedel, Region Skåne samt som lärare på logopedprogrammet vid Lunds universitet.

Pernille inledde med att beskriva begreppet pragmatik:

- Användning av språk i socialt samspel
- Användandet av språklig och icke språklig förmåga i kommunikativt syfte
- De sociala och kognitiva förmågor som krävs för att använda språket på ett lämpligt sätt

Pragmatik är kontextberoende – betydelsen av vad vi säger avgörs inte bara av orden utan också av det som finns mellan, bakom och bortom orden.

Pragmatiska problem (PP) uppstår vid bl. a.

- Bearbetningsproblem
- Otillräckliga tillfällen till social inläring
- Kognitiva svårigheter
- Problem med språkförståelsen – förståelse på ord- och satsnivå
Pragmatisk förståelse – att kunna integrera ord- och satsförståelse med den omgivande situationen, kontexten

Pernilles studie bygger på en grupp bestående av

10 barn med CP och diplegi

10 barn med MMC och hydrocephalus (ryggmärgsbrott, vattenskalle)

10 barn med pragmatiska problem (PP)

10 barn med typisk utveckling

Urvalskriterier var tal som primärt kommunikationssätt, förståeligt tal och begåvning över 70 IQ. Pernille var ofta hemma hos familjerna i sin studie. Hon var även med hos logoped och hos sjukgymnast, vilka hon sedan jämförde. Tendensen var att logopeden ställde mer frågor medan sjukgymnasten mer ägnade sig åt "småprat". Pernille uppmanade till mer av den varan.

Huvudresultat:

- Inga skillnader mellan CP och MMC
- Samtliga grupper hade PP i olika utsträckning
- Svårigheterna gällde framför allt högre språkliga funktioner som narrativ (berättande) förmåga och manifesteras framför allt på textnivå

Hänvisar till Pernilles föreläsningmaterial för mer ingående information om huvudresultatet.

Vid pennan Gunilla Hedengård